

Arbets- och företagsnämnden

Statusrapport och uppföljning av genomförandeplan ensamkommande barn och unga

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Totalt ansvarar kommunen för 203 ensamkommande barn och unga. Av dessa är 32 asylsökande, 139 har permanent uppehållstillstånd, 19 har tillfälligt uppehållstillstånd och 13 har fått avslag men bor kvar på grund av verkställighetshinder.

Under mars månad har utfallet av den faktiska boendekedjan för ensamkommande barn/unga gått i riktning med den prognostiserade boendekedjan för 2018. Detta innebär en minskning av antalet placeringar i jourhem och hem för vård eller boende (HVB) samt ökat antal placeringar inom boendeformerna stödboende plus och stödboende minus/träningslägenheter. Under mars har tre nya anvisningar av ensamkommande barn har mottagits. Under 2018 har totalt fyra nya anvisningar av ensamkommande barn har mottagits i Nacka.

På grund av ett lägre antal anvisningar av ensamkommande barn under årets inledande månader och ett högre antal avslutade ärenden än förväntat, har prognosen för boendekedjan för Nackas ensamkommande barn/unga reviderats från föregående månad. Det högre antalet avslutade ärenden beror på Migrationsverkets ökade handläggningstakt.

För de fall målen kring genomsnittlig dygnskostnad per barn samt genomsnittlig kostnad för myndighetsutövning inte uppnås beräknas verksamheten ensamkommande barn och unga gå mot ett budgetunderskott på cirka 25 miljoner kronor 2018. Effekten av föreslagna åtgärder bedöms dock minska underskottet med fem miljoner kronor och leda till ett årsutfall på minus 20 miljoner kronor under 2018. Med ett fortsatt fokus på en effektiv process och aktivt arbete med ungdomarnas framtidsplaner och boendekedja görs bedömningen att en ekonomi i balans kan uppnås under 2019.

Ärendet

I statusrapporten presenteras hur många ensamkommande barn/unga som kommunen ansvarar för i dagsläget samt en redogörelse för boendeformer och asylstatus. Vidare redovisas uppföljningen av den genomförandeplan som antogs av arbets- och företagsnämnden den 14 februari 2018.

I bilaga 1 finns en lista med förklaringar till de vanligaste begreppen som används inom området ensamkommande barn och unga.

Uppföljning placeringar och mottagande mars 2018

Enligt Migrationsverkets fördelningsnyckel kommer cirka 15 ensamkommande barn anvisas till Nacka under 2018. Dessutom kvarstår 14 från anvisningskvoten för år 2017. Sedan förra månadens rapportering har tre nya anvisningar av mottagits. Fyra ensamkommande barn har anvisats till kommunen under året, varav två har avvikit.

Totalt ansvarar kommunen idag för 203 ensamkommande barn, varav 25 flickor. Av dessa är 32 asylsökande, 139 har permanent uppehållstillstånd, 19 har tillfälligt uppehållstillstånd och 13 barn har fått avslag men bor kvar på grund av verkställighetshinder, det vill säga de är under 18 år och anses inte ha ett ordnat mottagande i hemlandet. I tre fall har Migrationsverket tagit beslut om familjeåterförening vilka väntas ske under våren 2018. Av de barn som kommunen ansvarar för bor 122 i Nacka och 81 i andra kommuner. I tabell 1 tydliggörs fördelningen av boendeformer samt antal i Nacka kommun eller annan kommun. Tabellen visar en viss ökning av andelen placeringar i Nacka kommun i jämförelse med föregående månad, andelen är 60 procent i mars vilket är en ökning med två procent sedan februari.

Tabell 1) Antalet placeringar per boendeform och kommun mars 2018

Boendeform	Nacka kommun	Annan kommun	Totalt
Familjehem	5 (7)	1 (2)	6 (9)
Familjehem konsulentstött	1 (0)	8 (13)	9 (13)
Familjehem släkting	7 (4)	1 (2)	8 (6)
HVB	15 (28)	2 (4)	17 (32)
HVB +	4 (4)	9 (10)	13 (14)
Jourhem konsulentstött	3 (5)	42 (48)	45 (53)
Jourhem släkting	1 (1)	0 (0)	1 (1)
Stödboende – (träningsslägenhet)	52 (47)	13 (12)	62 (59)
Stödboende +	34 (31)	5 (3)	39 (34)
Total	122 (127)	81 (94)	203 (221)

Siffror inom parentes avser föregående månad.

Tabell 2) Status för uppehållstillstånd fördelning mars 2018

Antal barn	Asylsökande	PUT	TUT	Avslag	Totalt
Nacka kommun	17 (28)	88 (87)	12 (9)	7 (5)	122 (129)
Annan kommun	15 (25)	51 (51)	7 (8)	6 (8)	81 (92)
Totalt	32 (53)	139 (138)	19 (17)	13 (13)	203 (221)

Siffror inom parentes avser föregående månad.

Uppföljning fokus etablering och individanpassad boendekedja

Boendekedjan för Nackas ensamkommande barn/unga har i mars månad fortsatt gå i linje med planerad boendekedja då fler ungdomar har en mer självständig boendeform. Det innebär att en minskning av antalet placeringar i jourhem och HVB och en ökning av antalet placeringar inom boendeformerna stödboende minus/träningslägenheter och stödboende plus har skett, se tabell 3. Dock har det fortsatt höga antalet avslag på asylansökningar inneburit ett ytterligare lägre antal barn och unga i kommunen än vad som tidigare prognostiserats. Prognosen har därför reviderats ytterligare genom anpassning till ett lägre förväntat antal barn/unga i kommunens ansvar under året. Nedanstående tabell redogör för varje barn/ungdoms planerade boendekedja samt den aktuella informationen om status och ålder som delgivits kommunen fram till mars månad.

Tabell 3) Ensamkommande barn/unga per boendeform samt prognos framåt

Boendeform	Februari	Mars	2018-06-30	2018-09-30	2018-12-31	2019-03-31
Familjehem	9	6	10	13	12	12
Familjehem konsulentstött	13	9	9	8	8	8
Familjehem släkting	6	8	9	9	8	8
HVB	32	17	11	8	6	6
HVB +	14	13	10	8	6	5
Jourhem konsulentstött	53	45	25	11	3	2
Jourhem släkting	1	1	1	1	0	0
Stödboende -	59	65	74	83	95	100
Stödboende +	34	39	42	42	42	34
Summa	221	203	191	183	180	175

Prognosen utgår ifrån samtliga barn/ungas planerade boendekedja samt aktuell fastställd information om status och ålder.

Framtidsplan – ett stöd för den unge på sin väg mot ett självständigt liv

I nuläget har 70 ungdomar en framtidsplan, en ökning med 20 sedan februari. Framtidsplanen är ett verktyg för att stärka fokus på etablering och ska stötta ungdomarna på sin väg mot ett självständigt liv.

Uppföljning av åtgärder för en ekonomi i balans

Snabbare boenderesa med bibehållen rättssäkerhet

Under månaden har 26 omplaceringar gjorts, huvuddelen av dessa har inneburit att ungdomarna tagit ett steg till i sin boendekedja till en billigare boendeform. Ett mindre antal barn/unga har omplacerats i förstärkta boenden på grund av utökat behov av stöd och vård.

Verksamhetens genomsnittliga totalkostnad för placering av ensamkommande barn/unga är i mars månad 1 752 kronor per dygn. Siffran baseras på total dygnskostnad inklusive obelagda platser, kostnad för myndighetsutövning och kostnader för samtliga insatser delat på det faktiska antalet placeringar. Ökningen med 138 kronor från föregående månad beror främst på det minskade antalet placerade barn/unga, vilket ger högre kostnad för myndighetsutövning per barn och dygn, samt kostnader för obelagda platser. Den genomsnittliga boendekostnaden per dygn och barn/ung har minskat med 65 kronor från februari till 1 340 kronor, se tabell 4. Minskningen beror bland annat på avslutade jourhemsplaceringar som inneburit flytt till avtalade boendeplatser och ökat antal placeringar i träningslägenheter (stödboende minus).

För att uppnå ekonomisk balans mellan kommunens kostnader och de statliga schablonersättningarna behöver totalkostnaden per placering minska ytterligare. Verksamheten behöver därför fortsatt arbeta med fokus på en snabb boendekedja för flytt till billigare boendeformer så snabbt som respektive ungdoms vård- och omsorgsbehov medger. En ekonomi i balans genom en snabb boendekedja förutsätter dock att de obelagda platser som uppstår vid flyttar kan beläggas. Då obelagda platser som uppstått, med anledning av Migrationsverkets ökade handläggningstakt, inte kunnat fyllas på i motsvarande takt har verksamheten valt att tillfälligt pausa vissa ungdomars planerade flytt från avtalade platser för att ytterligare minska kostnaderna för dessa. Detta bedöms inte långsiktigt påverka ungdomarnas långsiktiga boendekedja.

Tabell 4) Indikatorer för målstyrning och uppföljning

Indikator	Februari	Mars
Genomsnittlig boendekostnad i kr/dygn	1 405	1 340
Genomsnittlig kostnad myndighetsutövning i kr/dygn och barn/ungdom	158	184
Genomsnittlig totalkostnad i kr/dygn	1 614	1 752
Beläggning av avtalade placeringsplatser	69,7%	68,5%
Antal omplaceringar (exkl. avslut)	22	26

Utnyttjande av avtalade platser

Kostnaden för obelagda platser i avtalade boenden är en betydande orsak till den ökade genomsnittliga totalkostnaden. För att få bättre balans i kapacitet och behov har antalet avtalade HVB-platser från och med den 24 mars minskat från 32 till 16 genom att ytterligare ett HVB-boende har stängts. Uppsägningen har inneburit en minskad kostnad för obelagda platser på cirka 170 000 kronor för kommande månad. Per den sista maj kommer ytterligare ett, sedan tidigare omförhandlat, avtal att avslutas och ytterligare ett HVB-boende stängas. Det innebär en ytterligare besparing av cirka 480 000 kronor efterföljande månad. Verksamheten arbetar fortsatt med att placera alla de barn och unga, och vars individuella behov kan tillgodoses, i de avtalade boendeformerna stödboende plus och HVB. Verksamheten har som redogjorts ovan även valt att tillfälligt pausa takten i boendekedjan för vissa ungdomar från avtalade platser för att ytterligare dämpa kostnadsutvecklingen för obelagda platser.

Kostnaden för obelagda platser vid HVB kan förklaras med Migrationsverkets påskyndade process med åldersuppskrivningar och avslag på asylansökningar samt det låga antalet nya anvisningar. Därmed har de obelagda platser inte kunnat nyttjas på ett tillfredställande sätt ökat. Planeringen för de ungdomar som är mogna och ansvarstagande, och för närvarande bor i jourhem, är flytt till den mer självständiga boendeformen stödboende plus. Ett intensivt arbete pågår för att fylla de avtalade stödboendeplatserna. För de resterande barn/unga som är placerade i jourhem och som inte bedöms klara av ett mer självständigt boende finns ett mer omfattande behov av stöd och vård. HVB är därför inte en lämplig boendeform då boendena inte har möjlighet till den förstärkning som behövs.

Andelen belagda platser är i mars månad 65,8 procent, se tabell 4. Beläggningsgraden har varit ännu lägre under februari och ändras på daglig basis som redovisats ovan. Antalet obelagda platser behöver fortsatt minskas för att säkerställa en hållbar ekonomi. Målsättningen att minska kostnaden för obelagda platser med två miljoner kronor under 2018 kräver en beläggning på cirka 75 procent totalt sett över året. Verksamheten har dock en målsättning att ha full beläggning i samtliga avtalsboenden där kostnad för obelagda platser finns.

Myndighetsutövning

Den ökade genomsnittliga kostanden för myndighetsutövning på 89 kronor från föregående månad beror främst på det minskade antalet ärenden. För att anpassa verksamheten till de snabbt förändrade förutsättningarna kommer antalet handläggare att minska under våren.

Avtal

De påbörjade upphandlingarna av kompletterande stödboenden och träningslägenheter samt jour- och familjehem ska slutföras. Upphandlingarna genomförs i samverkan med Värmdö och Tyresö kommuner. Dialog kring nuvarande avtal med fokus på fortsatt effektivisering fortgår. Effekten av denna åtgärd är fortsatt svårbedömd.

Överföring av anvisade ensamkommande barn till annan kommun

Dialogen för en eventuell överföring av nya anvisningar till en annan kommun har på initiativ från mottagarkommunen avslutats. Effekten av denna eventuella åtgärd utblir därmed.

Överklaga Migrationsverkets beslut

Huddinge kommun har överklagat Migrationsverkets beslut att inte betala schablonersättning för kostnader som uppstått efter 18-årsdagen eller dag för åldersuppskrivning i relation till försenad handläggning, men fått avslag. En motsvarande överklagan planeras från Nacka kommun men är ännu inte genomförd. Effekten av denna åtgärd är fortsatt svårbedömd.

Bättre prognoser

Verksamheten implementerade under februari ett nytt systemstöd, som ökar förutsättningarna för bättre prognoser och uppföljning av utfall. Verksamheten arbetar fortsatt intensivt med att säkerställa bättre träffsäkerhet i framtida prognoser.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med att ställa om verksamhetsområdet ensamkommande barn och unga och både säkerställa barns och ungas behov samt säkra en hållbar ekonomi innehåller fortsatt stora utmaningar. Arbets- och företagsnämndens budgetram för verksamheten ensamkommande barn och unga innefattar inga avsatta medel för år 2018. Nämndens uppdrag är att verksamhetens kostnader ska balansera med de statliga ersättningarna som kommunen erhåller. För de fall målen kring genomsnittlig dygnskostnad per barn/ung samt genomsnittlig kostnad för myndighetsutövning inte uppnås beräknas verksamheten ensamkommande barn/unga gå mot ett budgetunderskott på cirka 25 miljoner kronor 2018. Effekten av föreslagna åtgärder bedöms dock minska underskottet med fem miljoner kronor och leda till ett årsutfall på minus 20 miljoner kronor under 2018. Med ett fortsatt fokus på en effektiv process och aktivt arbete med ungdomarnas framtidsplaner och boendekedja görs bedömningen att en ekonomi i balans kan uppnås under 2019.

Konsekvenser för barn

Det övergripande syftet med verksamhetens är att med fokus på etablering av ensamkommande barn/unga säkerställa en verksamhet som tillgodoser varje barns rätt till utveckling, stöd, trygghet, skydd och rätt till inflytande. Den övergripande målbilden är en verksamhet som möter varje ensamkommande barn på ett individuellt och respektfullt sätt och genom kostnadseffektiva insatser arbetar för en verksamhet med slutmålet etablering genom bostad och egen försörjning. Den beslutade boendekedjan innebär att en del ungdomar kommer att omplaceras från en boendelösning till en annan, men också i vissa fall från sin nuvarande vistelsekommun till Nacka kommun. Genom att erbjuda individanpassade boendelösningar till största delen inom kommunen är målsättningen att Nacka kommun med gemensamma resurser ska erbjuda våra ensamkommande barn och unga ett gott mottagande med fokus på integration och etablering utifrån barnets bästa.

Bilaga

Förklaringar på vanliga begrepp och boendeformer för ensamkommande.

Pia Stark
Enhetschef
Etableringsenheten

Nina Bäckström
Kvalitetsutvecklare
Etableringsenheten